

PROLEGOMENE: PALETE HERMENEUTICE ALE IMNOGRAFIEI CREȘTINE

În spațiul creștin, imnografia nu a fost niciodată percepută ca un apanaj sau subsidiar al credinței, ca un anume *ceva* care „completează” tabloul diversificat al *credo*-ului. Asta din simplul motiv pentru că ea s-a născut odată cu creștinismul, de vreme ce fragmente din Psalmii lui David, din Evanghelii, din epistolele pauline, din Apocalipsa Sfântului Ioan Teologul au fost cuprinse în marele corpus imnografic. *In extenso*, fiecare epocă a venit cu propria „contribuție” și dezvoltare a acestei imnografii, astfel încât astăzi vorbim despre o multitudine de specii (tipuri, feluri) ale imnografiei creștine: de la texte biblice la cele de origine non-scripturistică, de la *madrace* și *mem're* la tropare, de la condace la canoane.

Prezentă astăzi într-un corpus organic și armonios, imnografia și-a creat drumul său în istoria creștinismului, nefăcând rabat de la problematicile teologice ale epocilor în care a fost țesută. *De facto* tulburările de natură doctrinală și necesitatea eclesiastică de a oferi un răspuns împotriva lor au determinat pe mulți Părinți și scriitori bisericești să compună imnuri, care au la baza lor tocmai această țintă precisă, și anume, cea de a contracara mesajul eretic. Pe lângă tratatele dogmatice anti-eretice ale multor Părinți ai Bisericii, imnografia a funcționat, deci, ca o „armă” apologetică de un real succes și cu o precizie inegalabilă. În plus, realitatea că ea se adresa (și) simplilor creștini, adeseori aflați în afara disputelor teologice sau prea puțin cunoscători în profunzime ale lor, a transformat-o într-un veritabil tezaur misionar, pe care Biserica l-a transmis tuturor generațiilor deopotrivă.

Prezentă în cadrul cultului divin public sub diverse denumiri și specii, dar și la bancheturile imperiale bizantine, spre delectarea și deliciul auditoriului rafinat, imnografia – ca mai toate operele patristice – este un martor viu al unei istorii creștine tumultuoase. Plurivalențele sale subliniază de ce astăzi suntem invitați la cunoașterea istoriei în care a fost redactată, la formele biblice și non-biblice pe care le conține, la raportările diferitelor medii pentru acceptarea ei, la reformele liturgice și inserarea ei în cadrul cultului.